

12. Khokhlina O.P. (2014). Metodolohichni y teoretzchni osnovy psykhohohiyi. [Methodological and theoretical foundations of psychology]. Kyiv: Natinal Academy of inneral Affairs, 232 p.

13. Büntig, Karl-Dieter. Ratgeber. Stilsicheres Deutsch. Köln: Tandem Verlag GmbH, Königswinter, 2008. 320 S.

14. Göttert, Karl-Heinz, Jungen, Oliver. Einführung in die Stilistik. Wilhelm Fink Verlag GmbH & Co. KG, 2004. 288 S.

15. Heringer, Hans Jürgen. Grammatik und Stil. Praktische Grammatik des Deutschen. 1. Auflage. Cornelesen Verlag Hirschgraben, Frankfurt am Main. 1989. 384 S.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тетяна Токарева – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: проблеми стилістики та лексикології німецької мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Tetyana Tokaryeva – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Germanic Languages and Teaching Methodology at the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: actual problems of German stylistics and lexicology.

УДК 81.101:141.201

DOI: 10.36550/2522-4077-2022-1-202-202-208

КОНСТРУЮВАННЯ ОБРАЗУ СВІТУ У ВІДКРИТИХ ПРОМОВАХ ГРЕТИ ТУНБЕРГ

Юлія ФЕДОРОВА (Маріуполь, Україна)

ORCID: 0000-0001-8325-6439

email: julfedorova84@gmail.com

ФЕДОРОВА Юлія. КОНСТРУЮВАННЯ ОБРАЗУ СВІТУ У ВІДКРИТИХ ПРОМОВАХ ГРЕТИ ТУНБЕРГ.

У статті розглядається проблема визначення та зіставлення картини світу та образу світу. Автор робить акцент на моделювання образу світу на основі відкритих промов Грети Тунберг, а також робиться спроба теоретичного обґрунтування та визначення категорії «образу світу».

Ключові слова: моделювання, образ світу, картина світу, всесвіт, світосприйняття.

FEDOROVA Yuliya. CONSTRUCTING THE IMAGE OF THE WORLD IN GRETA TUNBERG'S OPEN SPEECHES.

The article deals with the problem of defining and comparing the picture of the world and the image of the world. The author emphasizes the modeling of the image of the world based on the open speeches of Greta Thunberg, as well as an attempt to theoretically substantiate and define the category of "image of the world". In order to consider in more detail what exactly is the image of the world and what factors affect its perception by different linguistic cultures, we consider it necessary to pay attention to the historical origins of this concept. The author pays attention to the development of the categories "picture of the world" and "image of the world" as such. The aim of the article is to try to provide a theoretical basis for the category of "image of the world" on the speech of Swedish environmental activist Greta Thunberg, as well as to depict schematically how the worldview of the individual. Research conducted within the framework of general psychological theory of activity in relation to the category of the image of the world has led to the fact that the concept of "image of the world" can not be equated with "linguistic picture of the world" and "naive picture of the world". Concluding, we can assume that the image of the world is a dynamic phenomenon that affects the image of the world of a man. Based on the speech of Greta Thunberg, we can note the fact that before her loud speech, society was not so excited about climate change. However, after her emotional speech, the world reacted quite briskly, resulting in the emergence of currents, eco-organizations, fan clubs, support from top officials and celebrities around the world. Thus, we consider it necessary to note that the image of the world is based on the principle of perception of an ethnic group (which is static), which includes individuals of this

ethnic group, who, in turn, perceive the world in terms of its global (social, cultural, political, environmental, etc.) changes. Thus, as we see, any event is somehow reflected in the worldview of the individual who forms the image of the world. Concluding, it should be noted that in the future it is possible to identify the most important extralinguistic factors that will be the "driving force" in shaping the image of the world.

Keywords: modeling, image of the world, picture of the world, universe, worldview.

Постановка проблеми. Сучасний фонд англійської мови невинно зростає та змінюється у зв'язку із глобальними подіями, які впливають на мову та її сприйняття. Разом з тим змінюються й світосприйняття певних життєвих подій різними лінгвокультурами. Як наслідок, образ світу усвідомлюється людьми по-різному, в залежності від їх суб'єктивного відчуття тієї чи іншої події, ситуації, досвіду, з якою вона стикається. Однак для того, щоб більш детально розглянути що саме представляє собою образ світу та які чинники впливають на його сприйняття різними лінгвокультурами вважаємо за необхідне звернути увагу на історичні витoki даного поняття.

З давніх часів людина мала вузьке осмислення світу, але з плином часу, із технічним прогресом та відкриттям нових горизонтів, континентів тощо уявлення про оточуючий світ все більш розширювалось та змінювалось. Однак звернемо увагу саме на розбудову категорій «картина світу» та «образ світу» як таких.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наш час дуже актуальними є такі поняття як «картина світу», «модель світу», «образ світу», які намагаються трактувати різні діячі наукових сфер: фізики, математики, історики, соціологи, лінгвісти, психолінгвісти. Теоретичною основою дослідження слугували роботи таких видатних вчених як А.М. Леонт'єв, який робив акцент на побудову у пізнанні особистості образу світу, образ реальності. Результатами його наукових надбань знайшли витoki у інтерпретаціях дійсності національним, культурним та професійним товариствам (Гачев 1998; Гусев, Дубчук 2013; Найдофф 2011; Ханіна 2009 та інш.). Глибинний аналіз структурно-функціональних та змістовних компонентів категорії «образу світу» у роботах Е.Ю. Артем'євої, В.Ф. Петренка, В.В. Петухова та інш. виявив можливість вивчати та досліджувати мовне пізнання образу світу у різних його проявах (Уфимцева, Тарасов 2009).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

На думку вчених, картина світу складається в кожному історичному соціумі, при чому треба зазначити, що в сутність картини світу вкладається не тільки світосприйняття певної історичної епохи, а й специфіка образу життя кожного окремого народу, формуючи особливі уявлення про мету та сенс існування, про взаємодію з іншими людьми та народами, а також о системі взаємовідношень та взаємозв'язків між об'єктами, явищами та процесами оточуючого світу. Згідно з Лур'є С.В., культура етносу дає людині можливість визначити себе в світі та створити такий образ світу, в якому він зміг би діяти. Культура складає саме ту частину отриманої поведінки, яку людина розділяє з іншими членами цього етносу (Рогозіна, 2001). Таким чином, результати наукових звершень та відкриттів з питань картин світу оформлюються у відповідні галузі наукових знань, і як наслідок, отримують нові термінологічні поняття такі як, наприклад, фізична картина світу, біологічна картина світу, релігійна тощо (Рогозіна, 2001).

Формулювання цілей статті. Метою статті є спроба надати теоретичне обґрунтування категорії «образ світу» на матеріалі промови шведської еко-активістки Грети Тунберг, а також зобразити схематично яким чином відбувається світосприйняття особистістю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спілкування людей у суспільстві можливе лише за умови взаєморозуміння та взаємопроникнення у духовні світи кожного, а перетин духовних світів людей відбувається за рахунок того, що існує загальна для них система світосприйняття. Однак при зміні глобальних картин світу, тобто коли відбувається зміна категоріального набору призводить до того, що змінюється наповнення та інтерпретація образу світу, як наслідок, відбувається розрив у порозумінні. Адже кожна картина світу зберігає певний образ світу, який ніколи не є дзеркальним відображенням світу. Картина світу є певним баченням дійсності, смисловим конструюванням світа у відповідності до певної логіки, світосприйняття та світоуявлення. Універсальність цих концептуальних та чуттєвих полягає в тому, що вони, будучи мінливими за своїм змістом, властиві людині на всіх етапах її історичного розвитку. Саме з цих категорій і будується в кожній окремій культурі своя особлива модель світу.

Першим науковцем, який звернув на це увагу став А.М. Леонт'єв, який просував ідею о розбудові проблеми сприйняття як проблеми психології образу світу. Він виокремлював два плани пізнання – пізнання як внутрішня діяльність та пізнання як відображення (образ), які виступали як два аспекти, дві сторони існування психіки. Вважалося, що зовнішня (матеріальна) та внутрішня (психічна) мають однакову структуру. Образ є невід'ємною частиною, тож, відповідно, будь-яка відповідність образів поза межами активізації їх в рамках діяльності відсутня. Така трактовка природи образів вилучає можливість їх самоактивності. Образи амодальні, що позначає, що та модальність, в якій вони виникають в пізнанні будуть визначатися тим видом діяльності, який створює сама людина, а не загальною домінантною сенсорною модальністю [Образ мира как мифологический символ (Берулава, 2001: 14-15)].

Основні тези, який вчений висуває є те, що образ світу не є сума перцептивних образів, в той час як образ не є «чуттєвою» картинкою. Образ світу опосередковує взаємодію суб'єкта з реальністю. За А.М. Леонт'євим в образі світу представлені не тільки об'єкти, які присутні в тезаурусі сприйняття суб'єкта, він також виражається у дещо відносному уявленні про реальність (Баксанский, Кучер, 2010: 26-27).

Дослідження, які проводяться в межах загальнопсихологічної теорії діяльності стосовно категорії образу світу призвели до того, що поняття «образ світу» не можна ототожнювати із «мовною картиною світу» та «наївною картиною світу». Адже, як вважають вчені, образ світу – це інтегральна структура, яка є результатом пізнання, в якому чуттєві образи під впливом реалістичної діяльності суб'єкта трансформуються в значення та змісти, які представляють вже обізнані об'єктивні зв'язки предметного світу та сприйняття, яке визначає світ людини. Більш того, як наслідок різноманітних діяльностей, що утворюють позамодальні системи, дозволяє виокремити в цілісній структурі «образу світу» три шари: перцептивний світ, семантичний світ та образ світу (Терентий, 2018).

На думку Г.А. Берулава, образ світу – це особистісно обумовлене, первісно неотрефлектованне, інтегративне відношення суб'єкта до себе та оточуючого світу, яке вміщує в себе існуючі у суб'єкта ірраціональні установки. це не є уявленням у вузькому розумінні, що передбачає виконання певних розумових операцій, які не мають ярко вираженої емоційної окраски. Мислення в процесі диференціації, що розглядається характеризується значенням процесу рішення задач та узагальненим відображенням дійсності. В такому контексті мислення завжди є теоретичною та рефлексивною діяльністю [Образ мира как мифологический символ (Берулава, 2001: 25)].

Особливий інтерес в плані теоретичного осмислення феномену образу світу викликає імовірно-смилова концепція пізнання, яку розробив В.В. Налімов. З

точки зору даної концепції, пізнання розглядається як деякий текст, носій смислів, який підлягає нашій трактовці та смисловій інтерпретації тобто «текст-смысл-мова». кожне слово при цьому завжди містить весь семантичний потенціал та відповідно набуває смислової розмитості та багатозначності. Образ світу з цих позицій представляється як універсальний та інтегральний текст, багатство та смисл якого відображено нашим пізнанням (Берулава 2001: 26).

Підсумовуючи вищезазначене, можна припустити, що всесвіт – це людина крізь її індивідуальне сприйняття. Візьмемо до уваги промову Грети Тунберг, 16-річної шведської школярки-активістки, яка люто висловила свою точку зору стосовно глобальних кліматичних змін з трибуни кліматичного Самміту ООН, який відбувався 22-23 вересня 2019 року. У її промові всесвіт сконструйовано як глобальна екосистема від якої потерпає молоде покоління, що опредметнено у номінативних одиницях: “*Yet you all come to us **young people** for hope. How dare you! You have stolen **my dreams and my childhood** with your empty words. And yet I’m one of the lucky ones. People are suffering. People are dying. Entire ecosystems are collapsing*”; *We are daring of a **mass extinction**, and all of you can talk about is money and fairy tales of **eternal economic growth**; Because if you really understood the situation and still kept on **falling to act**, then you would be evil; But those numbers do not include tipping points, most feedback loops, additional warming hidden by **toxic air pollution** or aspects of **equity and climate justice*** (<https://www.npr.org/2019/09/23/763452863/transcript-greta-thunbergs-speech-at-the-u-n-climate-action-summit>).

Всесвіт подається у термінах екосистеми, яка страждає від зневоднення, розпадань, вимирання, токсичного забруднення тощо. Тобто така політична промова і усвідомлення всесвіту через такі поняття спричинила ланцюжкову реакцію по всьому світові. Як результат, її гучна промова зробила абсолютну зміну світосприйняття у всьому світі. Рік тому вона почала виходити на одиночні пікети проти кліматичних змін під стіни парламенту Швеції. До неї приєдналися шведські школярі. Акції протесту за збереження довкілля дуже швидко підхопили підлітки в усьому світі. Нині мільйони дітей регулярно виходять на масові акції протесту #ClimateStrike #FridaysForFuture у 150 країнах (<https://50vidsotkiv.org.ua/najvidomisha-ale-ne-yedina-greta-tunberg-i-politichnij-ruh-ditej/>).

Після виступу Грета та ще 15 підлітків зібрали прес-конференцію у штаб-квартирі ЮНІСЕФ, де подали скаргу на уряди 5 країн (Бразилії, Франції, Німеччини, Аргентини та Туреччини). У колективній скарзі йдеться про те, що згідно з Конвенцією ООН про права дитини, уряди цих країн порушують права дітей, забруднюючи довкілля (діти не подали скаргу проти США та Китаю, бо ці країни не підписали додатковий протокол, у якому прописана можливість подання індивідуальних скарг). Перед парламентськими виборами у Швеції, 9 вересня 2018 року, вона пішла на одиночний пікет до стін Парламенту й надалі три тижні продовжувала виходити з плакатом. Після виборів вона почала виходити щоп’ятниці.

До проведення шкільних страйків її надихнув приклад американських школярів, які вийшли на масові акції протесту з вимогою заборонити вільний продаж зброї після стрілянини у місті Паркленд. Грета намагалася вмовити своїх однокласників протестувати, але не знайшла охочих приєднатися, тому вирішила йти під стіни парламенту з одиночним пікетом.

Дівчина каже, що їй подобається ідея мовчазного супротиву. В інтерв’ю журналу Rolling Stone вона розповіла про Розу Паркс, американську громадську діячку, авторку автобіографії «Мовчазна сила», яка поклала початок боротьби за права чорношкірих у США. Так само як і Грета, Роза Паркс була інтроверткою, але

показала своїм прикладом, що й одна людина може спричинити великі зміни (<https://50vidsotkiv.org.ua/najvidomisha-ale-ne-yedina-greta-tunberg-i-politichnij-ruh-ditej/>).

Результатом її екологічного руху стало те, що вона пожертвувала нагороду у 100,000 доларів, яку вона отримала, ЮНІСЕФ, щоб купити мило, маски та рукавички з метою захистити дітей від пандемії коронавірусу, а 5 червня 2020 року: Тунберг і Fridays For Future запускають краудфандингову кампанію, щоб допомогти громадам у тропічних лісах Амазонки в Бразилії під час кризи COVID-19.

У 2019 році протести, збір коштів та активність Тунберг зробили її наймолодшою людиною, яка отримала нагороду журналу *TIME* «Людина року».

«Вона звичайна дівчинка-підліток, яка, набравшись сміливості говорити правду владі, стала іконою покоління», зазначається у статті, де оголошується титул Тунберг. «З'ясувавши абстрактну небезпеку з пронизливим обуренням, Тунберг стала найпереконливішим голосом у найважливішому питанні, яке стоїть перед планетою» (<https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>).

Як повідомляє *The Hill*, Тунберг була номінована на Нобелівську премію миру не один раз, а двічі. До її заслуги висувались два шведських законодавця, Єнс Холм і Хакан Свеннелінг, які розповіли про важку роботу тодішньої 17-річної дівчини, щоб відкрити очі таким політикам, як вони. Ця номінація, спеціально за екологічну активність, ставить її в ту ж категорію, що й колишній віце-президент Ел Гор, який переміг у 2007 році.

Грета Тунберг постійно виступає за молоде покоління. Тунберг також говорила про важливість захисту майбутніх поколінь від екологічних помилок, спричинених зміною клімату. За даними *Thomson Reuters Foundation*, Тунберг заявила, що зміна клімату є найбільшою загрозою, з якою сьогодні стикаються діти та молодь. Вона також заявила, що, швидше за все, молоді покоління повинні «прибрати безлад, який ви, дорослі, зробили...» (<https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>).

Як повідомляє *The Toronto Sun*, батьки Тунберг спочатку були проти її екологічної активності. Лише тоді, коли вони побачили всі ті гарні справи, що вона почала робити, вони долучилися до її активної громадянської позиції. У березні 2020 року Тунберги випустили книгу, яку вони написали у співавторстві, під назвою «Наш будинок горить: сцени сім'ї та кризи на планеті». І згідно з повідомленням у Facebook, написаному Тунберг, усі доходи від цієї книги йдуть на благодійність.

На сторону підтримки Грети Тунберг також виступили селебритіс всього світу. Так, наприклад, Енн Хетеуей зазначила на своїй сторінці в Інстаграм, щоб молода активістка була сильною та продовжувала робити свою гарну справу: «Люба @gretathunberg, будь ласка, знайте, що під кожним мостом, який коли-небудь був побудований, також є троль, який приходить із ним – іноді більше ніж один. Міст – тобто той, який з'єднує і підносить – важливіше, ніж троль». Вона також додала, щоб Грета залишалася сильною та продовжувала свою справу. (https://www.instagram.com/p/B2zs9m0ldBx/?utm_source=ig_embed&ig_rid=13e88cda-dcc1-4d3e-8545-fd9fa8e76660).

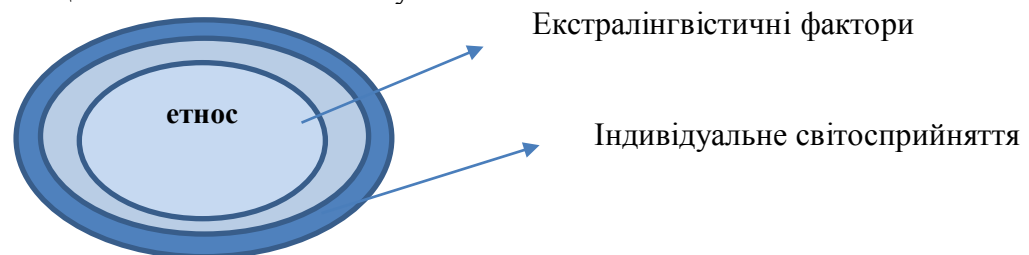
Однак не лише Енн Хетеуей підтримала еко-активістку. Також своє бачення з приводу екологічних проблем висловили такі знаменитості як Кріс Немсворд, Каміла Кабелло, Джо Джонас, Еллі Гулдінг, Пенелопа Круз та інші.

Леонардо Ді Капріо зазначив у своєму аккаунті в Інстаграм:

leonardodicaprio #Regram #RG @gretathunberg: "Right here, right now is where we draw the line. The world is waking up. And change is coming, whether you like it or not." My full speech in United Nations General Assembly. #howdareyou. (Саме тут, саме зараз

ми проводимо межу. Світ прокидається. І зміни прийдуть, хочеш ти того чи ні») (<https://www.instagram.com/p/B2xLf3RFcNP>).

Підходячи до висновку, можна припустити, що образ світу – це динамічне явище, яке впливає на світосприйняття людини. Якщо взяти за основу промову Грети Тунберг, то можна зазначити той факт, що до її гучного виступу суспільство не було настільки збуджуване з приводу кліматичних змін. Однак після її емоційної промови, світ відреагував доволі жваво, результатом чого стало виникнення течій, еко-організацій, фан-клубів, підтримки перших осіб держав та відомих людей по всьому світу. Таким чином, вважаємо за потрібне зазначити, що в основі світосприйняття покладено принцип сприйняття етносу (що є статичним), який вміщує індивідуумів цього етносу, які, в свою чергу, сприймають світ з точки зору його глобальних (соціальних, культурних, політичних, екологічних тощо) змін. Це сприйняття є динамічним адже кожен індивідуум сприймає по-своєму ту чи іншу подію. Схематично це можна зазначити наступним чином:

Висновки з даного дослідження та перспективи. Таким чином, як бачимо, будь-яка подія так чи інакше відбивається у світосприйнятті індивідуума, який формує образ світу. Безумовно, це відбивається в розвитку мови появою нових слів, виразів, оборотів тощо.

Підходячи до висновку, необхідно зазначити, що у подальшій перспективі вбачається можливим виокремити найбільш вагомні екстралінгвістичні фактори, які будуть «рушійною силою» у формуванні образу світу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Баксанский О. Е., Кучер Е. Н. Когнитивный образ мира : монография / О.Е. Баксанский, Е.Н. Кучер // Москва. – Реабилитация, 2010. – 224 с.
2. Берулава Г. А. Образ мира как мифологический символ : учебное пособие / Г.А. Берулава // Москва : Пед. о-во России, 2001. – 45 с.
3. Жачек Н. Найвідоміша, але не єдина: Грета Тунберг і політичний рух дітей. Опубл. 30 верес. 2019. URL: <https://50vidsotkiv.org.ua/najvidomisha-ale-ne-vedina-greta-tunberg-i-politichnij-ruh-ditej>.
4. Рогозина И. В. Плюрализм картин мира / И.В. Рогозина // Ползуновский альманах. – Вып. 1–2. – Барнаул: Изд-во АлтГТУ, 2001. – С. 218–225.
5. Терентий Л. М. Психолінгвістическое изучение образа мира. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2018. № 2, ч. 1. С. 170–173.
6. Anne Hathaway in Instagram. URL: https://www.instagram.com/p/B2zs9m0ldBx/?utm_source=ig_embed&ig_rid=13e88cda-dcc1-4d3e-8545-fd9fa8e76660.
7. Krososky A. 5 of Greta Thunberg's Greatest Accomplishments to Date. Publ. 24 August 2021. URL: <https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>.
8. Leonardo DiCaprio in Instagram. URL: <https://www.instagram.com/p/B2xLf3RFcNP>.
9. More from Green Matters. URL: <https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>.
10. Transcript: Greta Thunberg's Speech At The U.N. Climate Action Summit Publ. 23 September 2019. URL: <https://www.npr.org/2019/09/23/763452863/transcript-greta-thunbergs-speech-at-the-u-n-climate-action-summit>.

REFERENCES

1. Baksanskij, O. E., Kucher, E. N. (2010). *Kognitivnyj obraz mira* [Cognitive vision of a world] : monografiya. Moskva : Reabilitaciya [in Russian].
2. Berulava, G. A. (2001). *Obraz mira kak mifologicheskij simbol* [The image of the world as a mythological symbol] : uchebnoe posobie. Moskva : Ped. o-vo Rossii [in Russian].

3. Zhachek, N. (2019, veresen 30). Naividomisha, ale ne yedyna: Hreta Tunberh i politychnyi rukh ditei [The most famous, but not the only one: Greta Thunberg and the children's political movement]. Retrieved from <https://50vidsotkiiv.org.ua/najvidomisha-ale-ne-yedyna-greta-tunberg-i-politichnij-ruh-ditej/> [in Ukrainian].

4. Rogozina, I. V. (2001). Plyuralizm kartin mira [Pluralism of world pictures] Retrieved from http://elib.altstu.ru/journals/Files/pa2001_1_2/pages/34/pap_34.html [in Russian].

5. Terentij, L. M. (2018). Psixolingvisticheskoe izuchenie obraza mira. [Psycholinguistic study of the image of the world] *Filologicheskie nauki. Voprosy` teorii i praktiki* (№ 2, ч. 1). (с. 170–173.) [in Russian].

6. Anne Hathaway in Instagram. Retrieved from https://www.instagram.com/p/B2zs9m0ldBx/?utm_source=ig_embed&ig_rid=13e88cda-dcc1-4d3e-8545-fd9fa8e76660

7. Krososfsky, A. (2021, August 24). 5 of Greta Thunberg's Greatest Accomplishments to Date. Retrieved from <https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>

8. Leonardo Dicaprio in Instagram. Retrieved from <https://www.instagram.com/p/B2xLf3RFcNP>

9. More from Green Matters. Retrieved from <https://www.greenmatters.com/p/greta-thunberg-accomplishments>

10. Transcript: Greta Thunberg's Speech At The U.N. Climate Action Summit (2019, September 23). Retrieved from <https://www.npr.org/2019/09/23/763452863/transcript-greta-thunbergs-speech-at-the-u-n-climate-action-summit>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Юлія Федорова – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології Маріупольського державного університету.

Наукові інтереси: дослідження розвитку англійської мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Yuliya Fedorova – PhD in Philology, Associate Professor, Head of the English Philology Department at Mariupol State University.

Scientific interests: studying the development of the English language.

УДК 811.16'373.2

DOI: 10.36550/2522-4077-2022-1-202-208-215

ПРОЄКЦІЯ НАЗВ СВІТУ ПРИРОДИ НА СЛОВ'ЯНСЬКІ СОМАТИЗМИ

Ірина ШПІТЬКО (Дніпро, Україна)

ORCID: 0000-0003-4639-0537

Web of Science Researcher ID C-9598-2016

e-mail: iryna-shpitko@ukr.net

ШПІТЬКО Ірина. ПРОЄКЦІЯ НАЗВ СВІТУ ПРИРОДИ НА СЛОВ'ЯНСЬКІ СОМАТИЗМИ.

У руслі антропоцентризму представлено слов'янські соматизми, які відображають знання давніх слов'ян про навколишній світ, самих себе і свій організм. Як вторинні номінації ці лексичні одиниці засновані на прихованому порівнянні з об'єктами дійсності та побудовані за семантичною моделлю. В основі іменування частин тіла людини є метафоричні перенесення за подібністю форми, будови, ознак і властивостей, функцій предметів і явищ світу природи – назв рослин і рельєфу.

Ключові слова: антропоцентризм, давні слов'яни, соматизм, світ природи, світобачення, метафоричне перенесення.

SHPITKO Iryna. THE PROJECTION OF NAMES OF THE WORLD OF NATURE ON SLAVIC SOMATISMS.

In line with anthropocentrism, the issues of the relationship between the surrounding world, process of thinking and language, and the study of the processes of transforming the facts of extra verbal reality into the acquisition of the language system are important for modern linguistics. In this regard the study of somatisms in modern Slavic languages in the direct nominative sense is extremely relevant. Slavic names of body parts, inherited from the Proto-Slavic language and dating back to Indo-European proto-language, preserve inexhaustible knowledge of both the Slavs themselves and their worldview, "speaking" of themselves through